

GLADEI & PARTNERS
Legal Advisors

EU4Youth

Proiect **“EU4YOUTH – VALORIFICAREA POTENȚIALULUI TINERILOR
ANTREPRENORI SOCIALI DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI UCRAINA”**

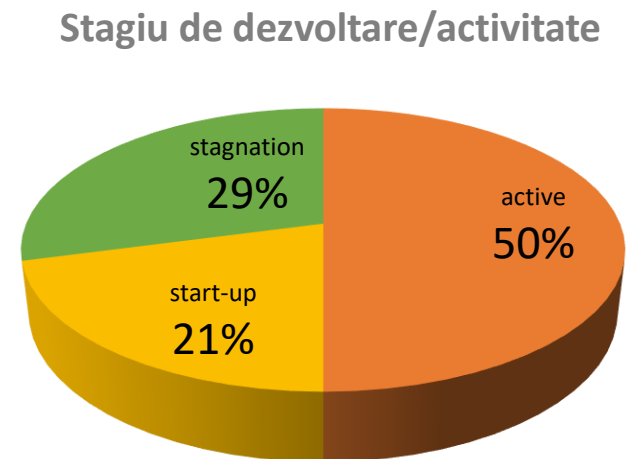
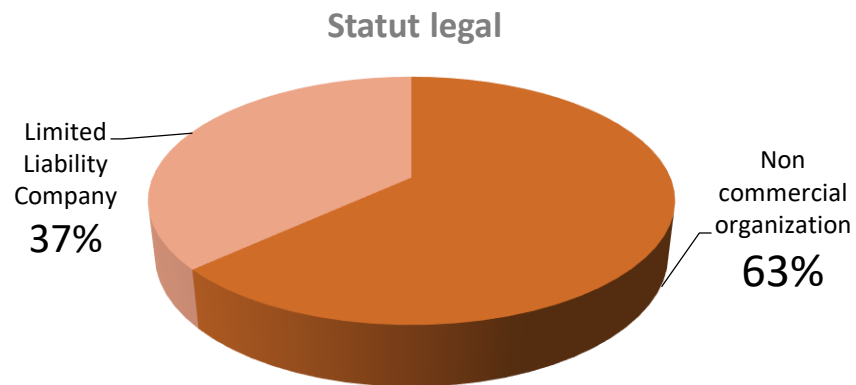
Sarcina **Elaborarea amendamentelor cadrului legal în domeniul
Antreprenoriatului Social**

CONSTATĂRI PRELIMINARE ȘI RECOMANDĂRI

Situația curentă a Întreprinderilor sociale în Moldova

48 Inițiative de Antreprenoriat Social

4 Întreprinderi Sociale înregistrate

Analiza cadrului legal privind înregistrarea, utilizarea facilităților fiscale și finanțarea privată a Întreprinderilor Sociale în Republica Moldova

Activitățile analizei: studiere cadru legal,
organizare interviuri, focus grup, consultări
publice.

Interviuri

Profilul respondenților: # Antreprenori sociali
Experți creditare bancară și nebancară
Reprezentanți ASP

Focus grup

Profilul respondenților: # Antreprenori sociali
Experți creditare bancară și nebancară
Reprezentanți ASP
Reprezentanți Autorități publice locale
Experți în afaceri
Lideri ONG

Consultări publice

Antreprenori sociali

Obiective specifice

1

- **Primul obiectiv** - identificarea dificultăților întreprinzătorilor sociali în ceea ce privește înregistrarea întreprinderilor și obținerea statutului, accesul la facilități fiscale și la finanțarea privată.

2

- **Al doilea obiectiv** - cunoașterea opiniilor reprezentanților ASP și ale experților fiscali cu privire la antreprenoriatul social.

3

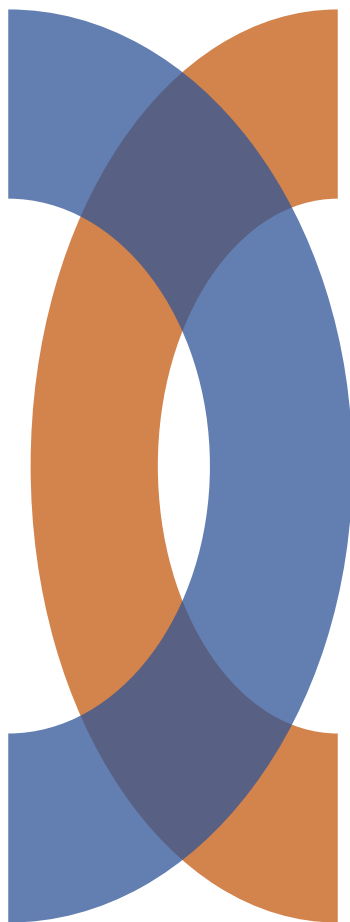
- **Al treilea obiectiv** - dezvăluirea percepției reprezentanților instituțiilor bancare și nebancare cu privire la antreprenoriatul social în Moldova și măsurarea potențialul actorilor de pe piața de finanțare privată în contribuția dezvoltării sectorului AS și posibilitatea acestora de a-și diversifica oferta.

4

5

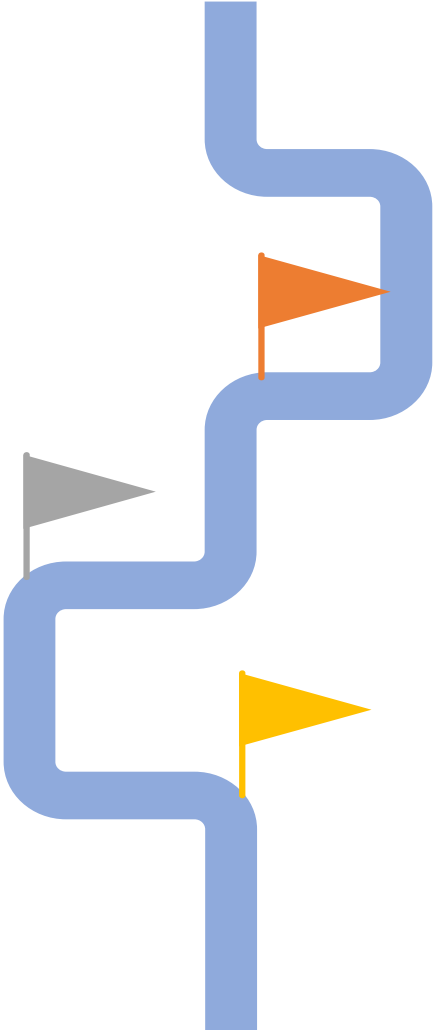
- **Al patrulea obiectiv** - determinarea esenței problemei, a cauzelor și consecințelor acesteia; cu scopul de a efectua evaluarea în profunzime a nevoilor la nivelul grupului nostru țintă pentru a identifica cauzele și efectele problemei actuale ale sectorului AS "În Moldova există un număr mic de întreprinderi sociale".
- **Al cincilea obiectiv** - consultarea opiniei publice

Concluzii

- Antreprenoriatul social în Republica Moldova este în faza incipientă de dezvoltare. În Moldova există doar 4 Întreprinderi cu statut de Întreprindere Socială.
- Nivelul scăzut de conștientizare a conceptului antreprenoriatului social stagnează dezvoltarea sectorului.
- Percepția generală a principalilor actori din sectorul AS este eronată. Doar Întreprinderile Sociale înțeleg conceptul și caracteristicile legale. Reprezentanții ASP și ai instituțiilor financiare bancare și nebankare confundă AS cu sectorul ONG.
- Comunicare dificilă între actorii principali ai sectorului (de ex. reprezentanții instituțiilor publice și antreprenorii sociali)
- Inițiativele antreprenoriatului social sunt descurajate prin tratament fiscal nediferențiat
- Resursele și infrastructura locală nu sunt

Nevoi și perspective de dezvoltare

-
- Antreprenoriatul social are nevoie de o voce reprezentativă – ar trebui creată o asociație care să susțină și să lobeze interesele antreprenorilor sociali;
 - Promovare și gestiune economică mai eficientă la nivel local;
 - Antreprenorii sociali au nevoie de o platformă unică și funcțională pentru a se informa și dezvolta relații durabile cu partenerii locali și internaționali;
 - Implementarea măsurilor pentru îmbunătățirea comunicării între Întreprinderile Sociale și personalul instituțiilor guvernamentale;
 - Utilizarea eficientă a resurselor publice în sensul dezvoltării AS

Recomandări

Obiectiv general – **Elaborarea unei legi speciale pentru reglementarea antreprenoriatului și întreprinderilor sociale.**

Argumentare: Număr limitat de prevederi care reglementează antreprenoriatul social și întreprinderile sociale + caracter contradictoriu.

Exemplu:

Potrivit Art. 36³ pct.1 din Legea 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (**Legea 845/1992**), „Pot obține statut de întreprindere socială societățile cu răspundere limitată și cooperativele de producție, constituite de entitățile specificate la articolul 36² punctul 1 [...], iar potrivit art. 36² pct. 1, Întreprinderea socială este întreprinderea constituită de asociații obștești, fundații, culte religioase, instituții private și/sau persoane fizice care desfășoară activități de antreprenoriat social” [...]

Potrivit art. 6 alin. (2) din Legea cu privire la organizațiile necomerciale 86/2020, [...] „Organizația necomercială este în drept să desfășoare activitate economică, inclusiv de antreprenoriat social. Activitatea economică poate fi exercitată fie nemijlocit de către organizația necomercială, fie prin constituirea persoanelor juridice cu scop lucrativ.” [...]

Beneficii:

Consecințe directe a elaborării și adoptării unei legi speciale vor fi *inter alia* asigurarea unei vizibilități a antreprenoriatului social, încurajarea potențialilor antreprenori să inițieze o întreprindere socială, celeritate în procedura de înregistrare a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție, promovare și susținabilitate a antreprenoriatului social, și, nu în ultimul rând atragerea potențialelor surse de finanțare și/sau a investitorilor.

Obiectiv specific – **instituirea unui tratament fiscal distinct a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție.**

Argumentare: Cadrul fiscal obscur și descurajant.

Exemplu: Potrivit art. 52 alin. (2) din Codul fiscal, organizațiile necomerciale sunt scutite de la plata impozitului pe venit în cazul îndeplinirii unor condiții exhaustive prevăzute în norma menționată. *Per a contrario*, întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție nu cunosc o reglementare distinctă, iar tratamentul fiscal care li se aplică depinde de forma juridică a entității care a solicitat atribuirea statutului de întreprindere socială/întreprindere socială de inserție.

Beneficii:

- compensarea pierderii de productivitate în contextul angajării persoanelor din categorii defavorizate, persoane care se află într-un proces de re-integrare și respectiv pot avea un randament mai scăzut.
- stimulentele în ceea ce privește impozitul pe venit, contribuțiile medicale și sociale, ar putea fi un argument important pentru potențialii solicitanți să aplice pentru obținerea statutului de întreprindere socială.
- sprijin direct și esențial din partea statului pentru misiunea, scopurile și responsabilitatea socială pe care o au întreprinderile sociale, precum și asigurarea durabilității și sustenabilității pe termen lung a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție, în special a celor constituite de tinerii antreprenori sociali.

Obiectiv specific – **modificarea cadrului normativ privind achizițiile publice de bunuri și servicii de la întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție.**

Argumentare: Excluderea limitărilor și obstacolelor existente pentru întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție în sfera achizițiilor publice.

Exemplu:

Potrivit art. 6 alin. (2) din Legea 131/2015 privind achizițiile publice *„Dreptul de participare la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice poate fi rezervat de către Guvern unor ateliere protejate și întreprinderi sociale de inserție în cazul în care majoritatea angajaților implicați sînt persoane cu dizabilități care, prin natura sau gravitatea deficiențelor lor, nu pot desfășura o activitate profesională în condiții normale.*

Potrivit art. 59 alin. (5) *„Criteriile de atribuire utilizate pentru atribuirea contractelor de achiziții publice/acordurilor-cadru avînd ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr.2, sînt cel mai bun raport calitate-preț sau cel mai bun raport calitate-cost, ținîndu-se seama de criteriile de calitate și de durabilitate ale serviciilor sociale”.*

Potrivit art. 59 alin. (6) *„Autoritatea contractantă are dreptul de a stabili ca participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice avînd ca obiect exclusiv serviciile de sănătate, sociale și culturale, cărora li se atribuie codurile CPV 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, de la 85000000-9 la 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8, să fie rezervată unor operatori economici, cum ar fi persoane juridice fără scop lucrativ, întreprinderi sociale și unități protejate, acreditate ca prestatori de servicii sociale, prestatori publici de servicii sociale.”*

Recomandări:

1. Modificarea cadrului legislativ curent în sensul excluderii limitărilor enunțate supra, cu instituirea obligației exprese de rezervare a unei cote de cel puțin 15% din totalul contractelor de achiziții publice pentru întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție.
2. Elaborarea și aprobarea documentației standard și procedurilor specifice privind achiziția în cazul serviciilor sociale conform art. 46 alin. (1) lit. g) din Legea 131/2015.
3. Ajustarea tehnică a paginii web www.mtender.gov.md pentru implementarea practică a procedurii de achiziție publică prevăzută de art. 46 alin. (1) lit. g) din Legea 131/2015 - achiziție în cazul serviciilor sociale și al altor servicii specifice.
4. Modificarea art. 59 alin. (5) din Legea 131/2015 cu includerea prevederii că autoritățile contractante vor lua în considerare nu doar criteriul calitate-cost sau calitate-preț, ci vor ține cont, în mod obligatoriu inclusiv de beneficiile sociale, misiunea și scopurile întreprinderii sociale/întreprinderii sociale de inserție care furnizează produsul sau prestează serviciul.
5. Promovarea și încurajarea instituțiilor publice să aplice procedura de achiziții publice prevăzută de art. 46 alin. (1) lit. g) și art. 59 din Legea 131/2015 privind achizițiile publice.

Beneficii:

Statul va sprijini în mod direct întreprinderile sociale acordându-le oportunități de furnizare a produselor și prestare a serviciilor, achizițiile publice fiind susceptibile să devină o importantă sursă de venit pentru întreprinderile sociale nou create.

Obiectiv specific – **Transferul competenței de atribuire a statutului de întreprindere socială către administrația publică locală.**

Argumentare: Simplificarea procesului de obținere a statutului de întreprindere socială.

Recomandări:

1. Transferul competenței de analiză, evaluare a solicitărilor și de atribuire a statutului de întreprindere socială/întreprindere socială de inserție la nivel local (raional), de exemplu, către Subdiviziunile Teritoriale ale Agenției de Ocupare a Forței de Muncă.
2. Reglementarea opțiunii de depunere a dosarului privind atribuirea statutului de întreprindere socială/întreprindere socială de inserție, online.
3. Reglementarea acordării asistenței online de către autoritatea în scopul pregătirii setului de acte și depunerii pentru obținerea statutului de întreprindere socială/întreprindere socială de inserție.

Beneficii:

- Potențialii solicitanți privind atribuirea statutului de întreprindere socială vor fi mai aproape de autoritatea competentă, respectiv vor avea acces inclusiv la consultanță în domeniu (e.g. privind pachetul de acte necesar).
- Subdiviziunile Teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă vor monitoriza mai ușor și mai eficient respectarea ulterioară, de către întreprinderile sociale de inserție a condiției de 30% din personalul angajat care să aparțină categoriilor defavorizate ale populației.
- Promovare indirectă a antreprenoriatului social la nivel local, deoarece subdiviziunile teritoriale ale ANOFM vor cunoaște de la momentul atribuirii statutului de întreprindere socială domeniul în care activează și oportunitatea viitoare de a contracta serviciile sau achiziționa produsele respectivelor.